

Čítat dňa

„Všetko už je, len Matej ešte
skontroluje moje podprsenky.“
– šéfredaktorka

Festivalový denník

2024
BRAVO
Belopotockéh Mikuláš
NO. 4

Absolútny šok!

Viete mená víťazov...

3 zvraty na záver!

Eva
v rauši

Romanov
balet

Mašla pri
čítaní používa
papier

Konečník

Tak a je to za nami. Ale čo je skutočne za nami? Festival sa oficiálne skončil, my sme sa po štyroch intenzívnych dňoch pobrali naspäť domov, za svojimi rodinami, domácimi miláčikmi a za svojou „bežnou robotou“. No zážitky a pocity s festivalom spojené pretrvávajú ďalej. Možno nám aj o deň o dva zide na um vtipná replika z niektorej hry, možno ešte týždne potom budeme premýšľať nad témou, ktorú spracoval ten alebo onen režisér a ktovie, možno aj po mesiacoch nám pri listovaní v „starých“ festníkoch vybehne z oka nostalgická slza za tým, aké to bolo celé fajň.

Dobrou správou alebo akousi útechou však je, že Belopotockého Mikuláš nekončí – rok ubehne, my zas o kúsok zostarneme a zase sa tu spoločne stretne a budeme pokračovať tam, kde sme pomyselné skončili. Áno, zase trochu v inom zložení, v sprievode iných predstavení, iných žúrov, ale to, čo z Belopotockého Mikuláša robí Belopotockého Mikuláš zostane rovnaké.

Preto sa s vami ani nemôžeme lúčiť, bolo by to príliš predčasné.

Stavíme sa spolu s vami za silného buchotu divadelných sedadiel vo veľkej sále, možno niekde v úzadí hrá festivalová hymna a možno niečo úplne iné. Na tom ostatne nezáleží. Na čom skutočne záleží ste vy – organizátori, porotcovia, moji milí kolegovia z redakcie, režiséri, herci, divadelníci a v neposlednom rade diváci, ktorých spája jediné: Láska k divadlu, ktorá je večná a nepominuteľná. A o tom to celé je. O vás to celé je.

Slovami klasika: Ďakujeme, že ste! A prídte zas nabudúce.

M.R.

Sološníckí divadelníci, Sološnica

Réžia: Sára Zetocha

Karanténa

Sološníckí divadelníci priniesli na festival Belopotockého Mikuláš jedinečné divadelné predstavenie s názvom Karanténa, ktoré je „based on true story“. Toto predstavenie má neuveriteľne silnú a podmanivú atmosféru, ktorá v sebe zároveň nesie čosi nevinné, jednoduché a vo svojej podstate krásne. Divák sleduje nielen zaujímavý príbeh o živote ľudí v Sološnici počas obdobia karantény, ale je tiež svedkom rôznych dedinských zvyklostí, mentality a správania obyvateľov, čo sa zjednocuje vo veľmi konkrétnej, umeleckej a divadelnej forme. Za toto si zaslúži veľký obdiv mladá a talentovaná režisérka inscenácie, ktorá s mnohopočetným a viacgeneračným súborom vytvorila scény odzrkadľujúce život na dedine – obsahom aj presnou divadelnou formou. Svedčí o tom tiež nápaditá a mimoriadne vtipná scénografia, v ktorej nechýba ani značka s nápisom Sološnica či obrovský sud pri tradičnej dedinskej zabíjačke. Nezaostávajú ani retro kostýmy, ktoré sú od najmladších divadelníkov po najstarších do detailu premyslené. Diváka si Sološníckí divadelníci získavajú dokonca aj počas prestavby, keď spev detí a harmonika umocňujú spomínanú atmosféru ešte viac. Sološníckí divadelníci prekypujú radosťou a odhodlanosťou tvoriť, a ja musím dodať, že sa neviem dočkať, kedy uvidím ich ďalšie predstavenie!

Roman Hargaš

Foto: Jakub Jančo

Aké pivo – taká krčma

Divná špota opony

Veselá karanténa

Karanténa. Slovo, ktoré už po predchádzajúcich rokoch nechceme počuť. No ochotníci zo Sološnice sa rozhodli napriek tomu spustiť všetky naše traumy z minulosti a znova sa ponoriť do témy karantény. Ale pozor, nie tej covidovej! Sološnica má totiž náskok, tá karanténa zažila už v roku 1973, kedy museli pre nákazu slintacky izolovať celú dedinu. Na naše zvedavé otázky odpovedala za všetkých členov súboru zo Sološnice herečka Marta Mikušová.

1. V inscenácii riešite tému karantény, máte pocit, že je stále v našej spoločnosti prítomná?

Zdá sa, že mnohým sa táto nová skúsenosť z minulých rokov zapáčila a ÁNO, karanténa tu už zostala, zrejme nadhlo. Iná ako počas korony, keď bola vyvolaná okolnosťami a jej účelom bolo zamedziť prenosu choroby. V súčasnosti je v podstate dobrovoľná, poväčšine bez toho, aby si ju dotyční uvedomovali a je dobre živěná silnou polarizáciou spoločnosti...

2. Sološnica má zhruba 1800 obyvateľov, 40 z nich sú členovia vášho súboru, znamená to, že v každej rodine v Sološnici majú divadelníka?

Skôr opačne. V našom súbore hrajú celé rodiny, čo ale neznamená, že podporujeme rodinkárstvo. Noví členovia sú v našom súbore vždy vítaní. Má to veľmi pragmatický dôvod, rodičia skúšajú, hrajú, a čo s deťmi? Keď hrajú tiež, problém je vyriešený. Náš repertoár tvoria len autorské divadelné inscenácie, ktorých predlohu čerpáme zo skutočných udalostí, zo spomienok, z kroník. Takže už pri tvorbe scenára sa myslí aj na to, akým spôsobom zapojiť všetky vekové kategórie, od najmladších až po najstarších.

3. Deviateho júna ste okrem tohto predstavenia mali taktiež premiéru novej inscenácie Šoferák vo svojej domovine. Ako zvládáte stres na dvoch frontoch?

Žiaden stres na dvoch frontoch sa nekoná. Premiéru sme (teraz neviem, čo viac – či radi, či neradi) odložili práve kvôli nečakanému postupu na Belopotockého Mikuláš s predstavením Karanténa. Premiéru odohráme 19. 6. 2024 o 19:00 a prvú reprízu na „našom“ divadelnom festivale na 4 sudoch 22. 6. 2024 v Kultúrnom dome v Sološnici, kde vás veľmi radi uvidíme.

4. Ako má vyzeráť poriadna zabíjačka v Sološnici, čo na nej nesmie chýbať?

Tak toto si, žiaľ, už pamätajú len tí skôr narodení členovia súboru a aj preto sme použili túto situáciu do Karantény. Mnoho divákov po predstavení s úsmevom spomínalo na rôzne situácie zo zabíjačiek, vtipné i nebezpečné, zabudnuté recepty, zvyky v jednotlivých rodinách, akú veľkú sviňu kedy, kto dochoval... Napríklad takú historku, keď mäsiar omylom zastrelil iné prasa a na výčitku s kľudom odpovedal: „Nevadí, zabijeme aj to druhé“, aj keď domáci na to neboli pripravení.

Poriadna zabíjačka začínala skoro ráno pri kotli plnom vriacej vody. No a čím iným ako poldecákom na zahriatie, keďže sa zabíjalo v zime. A potom to už išlo svojím obvyklým tempom, ak sa ovšem prasiatko nerozhodlo inak. Napríklad, že si najprv dalo preteky po dvore s mäsiarom a prítomnými pomocníkmi. A čo nesmie na zabíjačke chýbať? Mäsiar. Nielen preto, že tomu rozumie, ale často zastáva aj funkciu mediátora, keďže pri takej zabíjačke sa všeličo zomelie.

Súbor nakoniec dodáva: Srdečne vás pozdravujeme všetci zo skúšky „Šoferáku“ a ĎAKUJEME, že sme sa mohli zúčastniť! Pre nás je to ničो neuveriteľné a určite nás to bude ešte dlho motivovať k zachovaniu ochotníckeho divadla v Sološnici. Veľa úspechov a zdravia prajeme.

S. M.

VŠETKO NAOPAK

Kde iní končia, my len začíname

Ako posledný bod programu sme videli adaptáciu divadelnej hry Jána Chalupku Všetko Naopak v réžii Matúša Olhu, v prevedení Divadelného súboru Jána Chalupku v Brezne. Ak by som mala charakterizovať predstavenie jednou vetou, napísala by som: „Všetkých nás poplietli.“

Režisér so súborom sa vybrali neľahkou cestou. Tento text Jána Chalupku patrí k tým menej známym. Obyčajný divák nepozná príbeh tak dobre a ešte k tomu sa celá zápleтка odohráva od konca – naopak. Režisér sa rozhodol ponechať jazyk predlohy, čiže v predstavení zaznie neskutočne veľa výrazov a pojmov, s ktorými sme sa nikdy nestretli. Viacjazyčnosť textu a archaické výrazy sa počas predstavenia síce prekladajú rôznymi vtipnými spôsobmi a efektnými prostriedkami, ale nepomáhajú porozumeniu. Celý koncept predstavenia kladie na diváka veľké nároky, strácame sa aj v chronológii, aj v jazyku. Domnievam sa, že ak by celý dej nebol naopak, ostatné výrazové prostriedky by fungovali.

Scéna bola v kontraste s celkovou zložitou predstavenia. Mne osobne sa jednoduchosť siluety mesta veľmi páčila. Princíp otáčania, rozdeľovania jednotlivých dielov paravanu fungoval tiež veľmi dobre. Kostýmy boli naopak opäť „popletené“. Ja osobne som veľký fanúšik spájania dobového so súčasným, ale v tomto prípade by som určite stavila na čistejší spôsob výtvarného spracovania jednotlivých charakterov a možno radšej podtrhla dobovosť predlohy, aby som divákov úplne nezmiatla.

V každom prípade, bola to pekná a milá bodka na záver. Herecké výkony celého súboru a najmä dvoch mladých dám v rolách Aničky a Johanky dokázali, že súbor má pred sebou ešte veľkú budúcnosť a my sa tešíme na ďalšie zaujímavé počiny.

Zuzu Hudok

Foto: Jakub Jančo

Karolína 1824

Palí-Insajdrík

PALINDRÓM JE OPĀŤ V MÓDE!

Ach, pamätáte tie časy, keď ste sa na škole učili palindrómy? Kto toto vynašiel, bol vlastne gnius, aj keď, povieť si, na čo to komu bude. Máte pravdu, úplnú pravdu, no zase na druhej strane – ruku na srdce! – koho tieto slovné hračky nefascinujú? Vypnime na chvíľu svoju racionálnu myseľ (sme presvedčení, že ste to už počas nášho festivalu aj tak urobili) a potešte sa s nami čítaním týchto krásne zbytočných viet. Opakujeme však: nie všetko zbytočné musí byť aj nudné, naopak! Po inšpirácii predstavením Všetko naopak vám zároveň prinášame obľúbené palindrómy aj v nemčine a maďarčine. Lebo vieme, že sa medzi vami nájdu takí, čo im porozumejú. Pre tých ostatných, samozrejme, prikladáme doslovný preklad do slovenčiny. Poďme do toho!

TOP 3 slovenské palindrómy (okrem mainstreamových „Kobyľa má malý bok“ a „Jeleňovi pivo neleje“):

Matej je tam. (tento máme v redakcii najradšej, pozn. red.)

Ráno kuchár hodí do hrachu konár.

Táram ako kamarát.

TOP 3 deutsche Palindrome:

Retten Nebel Rentnerleben netter?

(Spríjemňuje dôchodcom život hmla?)

Eins nutzt uns: Amore. Die Rederei da, die Rederei der Omas, nutzt uns nie.

(Jedna vec nám prospieva: Láska. Tamajšie reči, reči od babičiek nám nikdy neprosievajú.)

Geist ziert Leben, Mut hegt Siege, Beileid trägt belegbare Reue, Neid dient nie, nun eint Neid die Neuerer, abgelebt gärt die Liebe, Geist geht, umnebelt reizt Sieg.

(Duch zdobí život, odvaha živí víťazstvá, sústrast nesie overiteľné výčitky svedomia, závisť nikdy neslúži, teraz závisť spája inovátorov, láska kvasí, keď vypršala, duch odchádza, zakalený podnecuje víťazstvo.)

TOP 3 magyar palindromok:

Rám német nem lel, elementem én már.

(Nemci ma nenájdu, som už preč)

Erőszakos kannak sok a szőre.

(Agresívni muži majú veľa vlasov.)

Géza, kék az ég.

(Géza, obloha je modrá.)

M.R.

Mimoriadny ročník

Máme za sebou 49. ročník prehliadky Belopotockého Mikuláš, ktorý dopadol veľmi dobre. Na základe čoho to môžeme tvrdiť? Čo robí dobrú prehliadku dobrou? Dovoľte mi súhrnne uviesť niekoľko znakov kvalitného priebehu podujatia:

- ▶ Patrik Lančarič išiel 3x spať po pol štvrtej ráno, z toho v posledný večer po šiestej.
- ▶ Soňa Ferancová, ktorá o sebe vyhlasuje, že je hyperkritická, minimálne 25x povedala, že sa jej niečo veľmi páčilo.
- ▶ Roman Hargaš viackrát po hodnotení hereckých výkonov spochybnil svoj status profesionálneho herca.
- ▶ Zuzu Hudek sa ani raz nestriasla odporom ani nepoužila prívlastky ako nevkusné, otrasné, neestetické, škaredé, nepodarené či fuj.
- ▶ Porota mala minimálne dvoch kandidátov na 1., 2. a 3. miesto, až kým nám nepovedali, že miesta sa neudelujú.
- ▶ Udelili sme aj 7 špeciálnych cien, aj to len preto, že došli diplomy.
- ▶ Riaditeľka festivalu Evka Štofčíková pretancovala na parkete vo festivalovom stane minimálne „troje střevice“.
- ▶ Vďaka šarmantnému moderátorskému duu sme sa pred predstavením rozcvičovali, objímali, naladzovali, veľa smiali, posúvali latku festivalu a účinkujúci divadelného súboru Falangir mali aj unikátny divácky zážitok.
- ▶ Denne sme zjedli minimálne 5 koláčov abuchiet na osobu, vypili rovnaké množstvo kávy, o iných nápojoch nehovoriac...

...ale predovšetkým sme videli 13 inscenácií, z ktorých viaceré predstihli naše očakávania a sprostredkovali divákovi a diváčkam skutočne kvalitné divadlo. Desiatky, ba stovky minút sme sa schuti smiali na predstaveniach ako *Pivo, plienky, podprsenky*, *Moja žena je umelo inteligentna*, *Temer kompletná slovenská klasika za cca 60 minút*, *Karanténa* či *Trúchliaci pozostalí*. Urobiť dobrú komédiu vôbec nie je ľahké a tento rok sa to viacerým súborom naozaj podarilo. Ďalší dôležitý

Belopot'áku

čas sme strávili zamýšľaním sa nad stavom spoločnosti v inscenáciách ako *Normalizácia*, riešili aktuálne spoločenské fenomény ako vyhorenie, kríza vzťahov, izolovanosť jednotlivca, nástrahy online sveta či rodičovské problémy v inscenáciách *Stmieva sa*, *Moja žena je umelo inteligentna*, *Candycrush.sk* či *Instantná láska*. Konfrontovali sme sa tiež s aktuálnosťou slovenskej klasiky v inscenáciách *Tri gaštanové kone*, *Ťapákovci*, *Temer kompletná slovenská klasika za cca 60 minút* či *Všetko naopak*. Auvedomili sme si, aké nestále je šťastie, ako rýchlo sa niečo môže radikálne zmeniť, aký prchavý a pomimutelný je ľudský život v inscenácii *Taký život*. V mnohých inscenáciách sa objavili pozoruhodné individuálne výkony, v niektorých naopak vynikla herecká stmelenosť kolektívu. Objavili sa inovatívne režijné koncepcie, zaujímavé nové texty, schopnosť dobre vystavať situáciu, gag či pointu, zručne vymyslené výtvarné koncepcie aj kvalitná hudba. Súbor sa mohli navzájom v mnohom inšpirovať, rozborové semináre prebiehali v konštruktívnom duchu a festivalové *Bravíčko* bolo plné reflexií aj trefnej recesie.

Živá polemika poroty o tom, ktorá inscenácia by mala postúpiť na Scénickú žatvu (rozhodovali sme sa medzi *Pivo, plienky, podprsenky* a *Stmieva sa*) či o tom, kto si viac zaslúži špeciálne ceny, je tiež jedným z dokladov o dobrom festivale. Latka prehliadky je skrátka po tomto roku vďaka všetkým účastníkom festivalu nastavená veľmi vysoko a neviem ako vy, ale ja sa už teraz neviem dočkať ďalšieho – jubilejného 50. ročníka.

Martina Mašlárová

Názov: Belopotockého Mikuláš 2024

Termín: 6. – 9. júna 2024

Miesto konania: Liptovský Mikuláš

Vyhlasovateľ, odborný garant a hlavný finančný partner: Národné osvetové centrum, Bratislava

Organizátor: Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši

Spoluorganizátori: Dom kultúry v Liptovskom Mikuláši, Kultúrne centrum Diera do sveta

Počet súťažných kolektívov: 13

Odborná porota

Predsedníčka poroty:

Mgr.art. Martina Mašárová, PhD.

Členovia poroty:

Mgr.art. Soňa Ferancová

Mgr.art. Zuzana Hudeková

Mgr.art. Patrik Lančarič

Mgr.art. Roman Hargaš

Výsledky súťaže:

Hlavná cena | zlaté pásmo | priamy postup:

Súboru FALANGIR za inscenáciu Stmieva sa

Zlaté pásmo | návrh na postup:

Súboru f*ACTOR za inscenáciu Pivo. Plienky.Podprsenky.

Súboru DISK za inscenáciu Normalizácia

Strieborné pásmo:

Súboru Potulné divadlo J&T za inscenáciu Temer kompletná slovenská klasika za cca 60 minút

Divadlu KLUD za inscenáciu Moja žena je umelo inteligentna

Súboru D-štúdio, Prievidza za inscenáciu Tri gaštanové kone

Divadelnému súboru Divadelná jedáleň za inscenáciu Ťapákovci

Divadelnému súboru Sološnickí divadelníci za inscenáciu Karanténa

Bronzové pásmo:

Oľge Žuraveľ za inscenáciu Taký život

Súboru RosArt za inscenáciu Candycrush.sk

Divadlu mladých Šuňava za inscenáciu Trúchliaci pozostalí

Divadlu P. A. za inscenáciu Instantná láska

Divadelnému súboru Jána Chalupku za inscenáciu Všetko naopak

Individuálne ocenenia:

Špeciálna cena za režijno-dramaturgickú koncepciu v inscenácii Ťapákovci

Špeciálna cena za réžiu a kolektívny herecký výkon súboru D-štúdio v inscenácii Tri gaštanové kone

Špeciálna cena za udržiavanie tradície a výber lokálnych tém súboru Sološnickí divadelníci

Špeciálna cena Michalovi Tomasymu za autorský text Pivo.Plienky.Podprsenky.

Špeciálna cena za ženský herecký výkon Andrey Barkovci v inscenácii Pivo. Plienky. Podprsenky.

Špeciálna cena za mužský herecký výkon Miroslavovi Števkovi za postavu Mira v inscenácii Pivo. Plienky. Podprsenky.

Špeciálna cena za mužský herecký výkon za postavu Petra Mariánovi Vohnoutovi v inscenácii Tri gaštanové kone

Sološnickí divadelníci, Sološnica KARANTÉNA

MERCI, ZA TO, ŽE SI

ROMAN HARGAŠ: „Ďakujeme za predstavenie, aj za bábovku.“

ALE ROMAN...

Keby sme dávali ocenenie za najzlatšie predstavenie, tak by ste to... Á teda nie je to len deťmi.

TROŠKU TROŠKA

ROMAN HARGAŠ: „Miestami mi to pripomínalo Slnko, seno, ale v divadle.“

NEKORO, ROMAN, NEKORO

ROMAN HARGAŠ: „Máme tiež v dedine súbor, ale nie sú takí dobrí... Nie, že to zverejníte...“

VEK JE LEN ČÍSLO

PATRIK LANČARIČ: „Ale to je už staré.“
NIEKTO ZO SÚBORU NA ADRESU VB: „Ale šak on je mladý.“

FENOMENOLOGIČKA V ZÁCVIKU

SOŇA FERANCOVÁ: „Ako si hovoril o tej svini, som si uvedomila, že zvieratá a deti na javisku, to je taký fenomén.“

TEORETIČKA ŠA NEZAPRIE

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „Označila by som vás za profesionálnych nehercov.“

VYPRAŽANÝ, Š TATARKOU

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „Ocenila som, že ste dôslední. Od piva až po trvalú onduláciu.“
HEREČKA: „My sme to volali karfiól.“

PO ČOM SCÉNOGRAFKY TÚŽIA

ZUZU HUDEK: „A scénografia, že neboli závesy... Mne sa už o nich aj snívalo.“

SEZÓNA POĽOVNÍCKYCH PLESOV

PATRIK LANČARIČ: „Všetky patróny boli vystrelené.“

KTO NEHRÁ S NAMI, HRÁ PROTI NÁM

PATRIK LANČARIČ: „Ja som mal pri vás pocit, že hrá celá dedina.“

NA STRAŽENE UŠKÁ

